

heder og stod i samme Grad, idet han ogsaa var 1ste Grads Værkmester. Desuagtet skulde Kedelsmedie-Værkmesteren være den ledende indenfor dette Værksted. Han havde ikke noget Begreb om Arbejdet, og det tog ham et langt Aaremaal at komme ind i det. Disse Forhold kan ofte foraarsage Brydninger og Rivninger mellem Arbejdere og Værkmestre, idet det kan hænde, at Værkmesteren, skønt han ikke er kendt med Arbejdet, retter Paatale mod Arbejdere, som er Specialister og maaske har staaet ved Arbejdet en hel Menneskealder, eller at han finder paa nye Arbejdsmetoder, som enten ikke kan gennemføres eller er i Strid med den tidligere anvendte Udførelsesmaade.

Der er her et andet Forhold, som ser noget mærkeligt ud. Det nævnes i Skrivelsen, at der er 7 Fag. Men der er egentlig 8 Hovedfag foruden nogle Smaa-fag som Kobbersmedenes, Blikkenslagernes og Gørtlernes. Men naar der kun omtales 7 Fag, er Grunden dertil sikkert den, at Generaldirektionen har slaaet Sadelmager- og Malerværkstedet sammen til een Afdeling med fælles Værkmester. Men saavel Værkmesteren i København som Værkmesteren i Aarhus er Malere. Og dette synes noget mærkværdigt. Hvis der kun var een Værkmester, der ledede disse fælles Afdelinger, var der ikke saa meget at sige til det, men naar der alligevel skal være to Værkmestre, var det dog naturligt, at den ene var en Maler, den anden en Sadelmager. Der er nemlig et ret betydeligt Antal Sadelmagere beskæftiget paa disse Værksteder, selv om der naturligvis ikke er fuldt saa mange, som der er af Malere. Gentagne Gange har Sadelmagerens Organisation gjort opmærksom paa dette Forhold, senest for nogle faa Aar siden, da den sidste af disse Værkmestre blev ansat. Men Maskindirektøren og Generaldirektionen tog ikke Hensyn hertil. Det forekommer mig derfor, at Regelen om, at Værkmestrene skal være haandværksmæssigt uddannede, ikke altid har været taget saa nøje. At det var ønskeligt, om man fremtidig tog mere Hensyn til denne Regel, siger sig selv. Derved vilde meget være vundet, ogsaa i Henseende til godt Samarbejde mellem Arbejderne og Værkmestrene. Mine Udtalelser skal selvfølgelig ikke forstaas saaledes, at man nu skulde ansætte en Værkmester i Sadelmagerværkstedet, da der er tilstrækkeligt i de to Værkmestre, der er i Forvejen, men jeg vil kun paapege det Fejlgreb, Administrationen hidtil har begaaet, og

som er i Strid med de Udtalelser, der findes i Skrivelsen, om, at en Værkmester skal være haandværksmæssigt uddannet i det Fag, han skal lede.

Der findes i samme Skrivelse Meddelelse om, at der for Tiden uddannes 17 Haandværkere til Værkmestre. Det er vel nok rigtigt, men jeg vil saa henstille til den højtærede Minister at foranledige, at der ikke vedblivende uddannes Folk til Værkmestre, da der i en uoverskuelig Fremtid ikke vil blive Brug for disse 17 Værkmestre. Jeg vil tilføje, at flere af disse fungerende Værkmestre bliver brugt som Skalkeskjul for at lette de ansatte Værkmestre i deres Arbejde, og det kan vel ikke være Rigsdagens Mening, naar disse Værkmestre i Forvejen ikke er overbebyrdede med Arbejde.

Der er en anden Sag, jeg ønsker at sige nogle Ord om, og som har været Genstand for et Samraad. Det er Spørgsmaalet om Anskaffelse hos private eller i Udlandet af saadant Statsbanemateriel, der kan tilvirkes paa Statsbanernes egne Værksteder. Man skulde synes, det var selvfølgelig, at Arbejde, der kunde udføres lige saa billigt paa Statsbaneværkstederne som i den private Industri her i Landet eller i Udlandet, skulde udføres indenfor Statsbanernes egne Rammer, tilmed da Forholdet er det, i hvert Fald i København, at der er smaat med Arbejde i flere af Værkstedsafdelingerne. Denne Sag har jeg omtalt flere Gange her i Salen, sidste Gang for et Aar siden, da vi havde Forslag fremme om Statsbanernes Ordning. Spørgsmaalet kom frem derved, at Jernbaneudvalget af 1911 havde undersøgt forskellige Forhold ved Statsbanernes Værksteder, bl. a. Driftsmaaden, idet man ogsaa den Gang lod en betydelig Del Arbejde gaa ud til private Entreprenører her i Byen eller til Udlandet, særlig til Tyskland. Der var i Betænkningen bl. a. nævnt 13 Stykker Arbejde, som var udført i det elektriske Værksted, hvor saavel Arbejderne som Staten tjente Penge derved. Jeg skal ikke nævne Arbejderne ved deres tekniske Navne, da mange ærede Medlemmer ikke kender disse, men kun nævne Fabrikationsprisen og den daværende Indkøbspris. Ved Fabrikationspris mener jeg Arbejds-løn og Materiale, som medgaar dertil. Der var saaledes et Stykke, som kostede Statsbanerne 2 Kr. 50 Øre at fabrikere, men Indkøbsprisen var 6 Kr. Et andet Stykke kostede 2 Kr. 73 Øre at fabrikere, men Indkøbsprisen var 7 Kr. 50 Øre. Ved et tredie Stykke var Forholdet 6 Kr. 18 Øre